

**Ekspertyza chiropterologiczna
dla budynku znajdującego się w Solcu Kujawskim
przy pl. Jana Pawła II 4
(dz. ew. 626, obręb 0001).**

Wykonawca:
Ekostudium Leszek Koziróg
Ul. Smętka 15/29, 10-077 Olsztyn

tel.: 721500777
e-mail: leszekkozirog@wp.pl

Bydgoszcz, dn. 15 lipca 2017 r.

1. Informacja wstępna.

Niniejsze opracowanie zawiera wyniki inwentaryzacji chiropterologicznej budynku znajdującego się w Solcu Kujawskim (woj. kujawsko-pomorskie) przy pl. Jana Pawła II 4 (dz. ew. 626, obręb 0001) wraz z wnioskami i ewentualnymi zaleceniami z zakresu realizacji inwestycji i ochrony przyrody. Inwentaryzację wykonano w związku z zaplanowanymi pracami remontowymi i modernizacyjnymi.

2. Metody inwentaryzacji nietoperzy.

Inwentaryzacja chiropterologiczna obejmowała weryfikację zasiedlenia budynku przez nietoperze.

Badania obejmowały:

- oględziny budynku z uwzględnieniem wszystkich elewacji zewnętrznych oraz strychu,
- poszukiwanie nietoperzy oraz śladów zasiedlenia budynku przez nietoperze (odchody nietoperzy lub zabrudzenia po odchodach na ścianach budynku, parapetach okien, na podłożu wokół budynku, na strychu),
- nasłuch sygnałów emitowanych przez nietoperze z wnętrza budynku,
- obserwacje wzrokowe połączone z nasłuchem detektorowym wszystkich elewacji budynku w celu sprawdzenia, czy z obiektu wylatują nietoperze,
- rejestrację nietoperzy przelatujących w sąsiedztwie budynku,
- Poszukiwanie hibernujących nietoperzy w piwnicy budynku w okresie zimowym (1 kontrola zimą 2016/2017 r.

Badania chiropterologiczne w okresie od wiosny do jesieni wykonano: 14 sierpnia 2016r., 31 maja 2017 r. oraz 1 czerwca 2017 r.

Nasłuchy detektorowe prowadzono z wykorzystaniem detektorów ultrasonicznych Pettersson D230 oraz D240x podłączonych do rejestratorów cyfrowych ZOOM H2.

3. Wyniki inwentaryzacji chiropterologicznej.

W wyniku przeprowadzonych działań stwierdzono obecność 1 zimującego osobnika gacka brunatnego w piwnicy budynku zimą 2016/2017 r. (fot.1).

W wyniku przeprowadzonych prac w okresie od wiosny do jesieni czyli w okresach fenologicznych obejmujących migracje wiosenne, okres rozrodu i migracje jesienne nie stwierdzono obecności nietoperzy w obrębie budynku oraz nie wykryto żadnych śladów zasiedlenia w przeszłości naziemnych części budynku przez nietoperze.

Fot. 1. Hibernujący gacek szary w piwnicy budynku objętym inwentaryzacją chiropterologiczną.

4. Wnioski i zalecenia.

W związku ze stwierdzeniem siedliska zimowego nietoperza, gacka brunatnego (gatunek objęty ochroną prawną) formułuje się następujące warunki zalecenia dotyczące realizacji planowanych inwestycji w obrębie budynku.

- Zaleca się utrzymanie warunków mikroklimatycznych piwnicy budynku w stanie umożliwiającym dalsze korzystanie przez nietoperza z kryjówek zimowej. W tym celu nie należy do piwnicy wprowadzać, źródeł ciepła oraz światła w okresie zimowym. Nie należy pokrywać ścian masami wyrównującymi powierzchnię ścian. Należy zapewnić prześwit nad drzwiami wejściowym, który umożliwi nietoperzowi wlatywanie do piwnicy pod budynkiem. Wymiary prześwitu nad drzwiami piwnicy to minimum 15 cm szerokości i 3 cm wysokości.
- W przypadku zaplanowania inwestycji w obrębie piwnicy, które polegałyby m.in. na wprowadzeniu lub remoncie elementów instalacji ciepłowniczej, w celu ich późniejszego użytkowania – należy w obrębie piwnicy utworzyć strefę izolowaną od elementów instalacji ciepłowniczej, tak by w okresie zimowym w miejscu tym panowały stabilne warunki mikroklimatyczne zapewniające m.in. temperaturę pomieszczenia w granicach 5-10°C przy temperaturze na zewnątrz od 0°C do -15°C. Wydzielona strefa zimowania nietoperza musi zaczynać się za drzwiami wejściowymi. Jak nadmieniono należy zapewnić prześwit nad drzwiami wejściowym, który umożliwi nietoperzowi wlatywanie do piwnicy pod budynkiem. Wymiary prześwitu nad drzwiami piwnicy to minimum 15 cm szerokości i 3 cm wysokości. W obrębie piwnicy należy zainstalować struktury ułatwiające nietoperzom zimowania np. montaż cegieł dziurawek na suficie piwnicy (wielkość otworów w cegle to rozmiary minimum 2,5cm x 4cm lub średnica 4 cm. Projekt strefy zimowania nietoperzy w piwnicy budynku powinien powstać we współpracy z chiropterologiem.

- W przypadku podjęcia decyzji o podjęciu jakichkolwiek prac remontowych i modernizacyjnych w obrębie piwnicy (w tym drzwi wejściowych do piwnicy) należy uzyskać zgodę Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na zniszczenie istniejącego siedliska zimowego 1 osobnika gacka brunatnego *Plecotus auritus*.
- W przypadku zaplanowania całkowitego remontu piwnicy powodującego utratę warunków zimowania (np.: uruchomienie elementów instalacji grzewczej, regularne oświetlanie w okresie zimowym, uszczelnienie drzwi) koniecznej jest także uzyskanie zgody Regionalnego Dyrektora Środowiska na zniszczenie siedliska zimowego gacka brunatnego.
- Wszelkie prace remontowe w obrębie piwnicy (w tym drzwi) należy prowadzić poza okresem zimowania nietoperzy tj. poza okresem od października do 15 marca. Ewentualne rozpoczynanie prac w okresie wczesno-wiosennym lub późnojesiennym wymaga nadzoru chiropterolog, który zweryfikuje stan zasiedlenia piwnicy przez nietoperze.
- W przypadku całkowitego zniszczenia siedliska bez utworzenia strefy zimowania w piwnicy budynku, możliwe jest zrekompensowanie utraty siedliska przez nietoperza poprzez budowę piwnicy przy domowej – tzw. ziemianki, której projekt powinien powstać w porozumieniu z chiropterologiem. Budowa ziemianki jest przedsięwzięciem stosunkowo drogim (droższym niż utworzenie strefy zimowania w obrębie istniejącej piwnicy), które może być uznane za zbyt wymagające w stosunku do utraty 1 kryjówki 1 osobnika. Biorąc pod uwagę jednak ogólnokrajową skalę zanikania kryjówek nietoperzy w wyniku remontów budynków działanie takie należy uznać za istotne, zwłaszcza, że powstałe schronienie mogłoby stanowić kryjówkę większej liczby nietoperzy.
- W przypadku utworzenia strefy zimowania w obrębie piwnicy lub budowy ziemianki należy pamiętać, że teren przed wejściem do kryjówki nie może być oświetlony. Wszelkie projekty i prace związane z kompensacją utraty schronienia przez nietoperza należy prowadzić w porozumieniu z chiropterologiem.

5. Literatura

Nowakowski W. (red.) 2010 r. Praktyka budowlana, a ochrona siedlisk jerzyka, nietoperzy i innych chronionych gatunków synantropijnych - nowe spojrzenie na prawo. Materiały po spotkaniu Warszawa
szkoleniowo-dyskusyjnym,
(http://bioexperts.pl/doc/Materialy_pokonferencyjne.pdf)

Wylęgała P., Jaros R., Dzięciołowski R., Kepel A., Szkudlarek R., Paszkiewicz R. 2009. Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody, Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody Poznań 2009
„Salamandra”,
www.salamandra.org.pl/DO_POBRANIA/PRAWO/folder_bloki.pdf;

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.);